

**تعیین صلاحیت مرجع
قضایی بر اساس
اشخاص، میکانی و مصادیق**

مؤلف:

آمنه باولی فرد

سرسناسه	: باولی فرد، آمنه، ۱۳۶۶
عنوان و نام پدیدآور	: تعیین صلاحیت مرجع قضایی بر اساس اشخاص، میانی و مصادیق/ مولف آمنه باولی فرد.
مشخصات نشر	: تهران: منشور سمیر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۷-۰۳۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: صلاحیت حقوقی -- ایران
موضوع	: Competent authority -- Iran
موضوع	: روبه قضایی -- ایران
موضوع	: Jurisprudence -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۷ت۲/۲۸۱۰KMH
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۶۴۲/۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۶۶۴۰۹

تعیین صلاحیت مرجع قضایی بر اساس اشخاص، میانی و مصادیق

تألیف: آمنه باولی فرد

ناشر: منشور سمیر

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول-۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۷-۰۳۳-۳

www.manshoorsamir.ir

حق چاپ: ۱۳۹۷، اشارات منشور سمیر

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

۱-۱- مقدمه	۹
فصل آتی: تعاریف و مفاهیم	۱۱
۱-۱- تعاریف صلاحیت و انواع آن	۱۳
۱-۱-۱- اهمیت صلاحیت	۱۵
۱-۱-۲- تقسیم‌بندی صلاحیت	۲۰
۱-۲- مفهوم اصل شخص بودن مسئولیت کیفری	۲۶
۱-۲-۱- اصل فردی بودن مسئولیت کیفری	۳۷
۱-۲-۲- اصل شخصی بودن مجازات	۴۲
۱-۲-۳- اصل فردی کردن مجازات‌ها	۴۴
فصل دوم: صلاحیت مرجع قضایی بر اساس قلمرو و منابع	۴۹
۲-۱- قلمرو شخصی بودن مسئولیت کیفری	۵۱
۲-۱-۱- اشخاص حقیقی	۵۱
۲-۱-۱- مباشر جرم	۵۳
۲-۱-۲- شریک جرم	۵۵
۲-۱-۳- معاون جرم	۵۷
۲-۲- منابع اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری	۵۹
۲-۲-۱- در حقوق داخلی	۶۰
۲-۲-۱-۱- در قانون اساسی	۶۴

۶۸	۲-۲-۱-۲- در قوانین عادی
۷۱	۲-۳- مبانی اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری
۷۳	۲-۳-۱- اخلاق
۸۲	۲-۳-۲- دین
۹۸	۳-۳-۳- عرف
۱۰۵	فصل سوم- صلاحیت مراجع قضایی بر اساس جایگاه اشخاص
۱۰۷	۳-۱- قلمرو صلاحیت دادگاه بر اساس معیار بزه کار مدار
۱۰۷	۳-۱-۱- مبانی صلاحیت رسیدگی به اتهامات مقامات موضوع ماده ۳۰۷
	۳-۱-۲- ضابطه تشخیص صلاحیت بزه کار مداری دادگاه کیفری استان در قانون و رویه قضایی
۱۱۰	۳-۱-۳- مرجع رسیدگی به جرائم عادی، رئیس جمهور
۱۱۷	۳-۲- صلاحیت شخصی با توجه به سر مهم
۱۱۷	۳-۲-۱- هدف از دادرسی کیفری
۱۱۸	۳-۲-۲- تعریف طفل
۱۱۹	۳-۲-۳- سابقه دادگاه اطفال در ایران
۱۲۲	۳-۲-۴- صلاحیت عام دادگاه اطفال
۱۲۴	۳-۲-۵- دادگاه اطفال و جرایم معاونین و شرکاء
۱۳۰	۳-۲-۶- تأثیر نوع جرم در صلاحیت
۱۳۲	۳-۳- صلاحیت شخصی به اعتبار شغل متهم
۱۳۳	۳-۳-۱- صلاحیت سازمان قضائی نیروهای مسلح
۱۳۵	۳-۳-۲- تعریف افراد نظامی و ملاک نظامی بودن
۱۳۹	۳-۳-۳- هدف از تأسیس دادگاه نظام
	۳-۳-۴- مرجع صالح رسیدگی به جرایم مأمورین انتظامی در برخورد با جرایم
۱۵۲	مشهود
۱۵۴	۳-۳-۴- صلاحیت شخصی به اعتبار شغل و موقعیت اجتماعی متهم
۱۵۵	۳-۴-۱- مفهوم کارکنان دولت

- ۲-۴-۳- سابقه تاریخی مراجع قضایی در رسیدگی به اتهام کارکنان دولت ... ۱۵۶
- ۳-۴-۳- علل رسیدگی به اتهام کارکنان دولت در صلاحیت مراجع قضائی خاص ۱۵۸
- ۵-۳- صلاحیت شخصی به اعتبار شخصیت دینی متهم ۱۶۶
- ۱-۵-۳- سابقه تاریخی دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت ۱۶۶
- ۲-۵-۳- علت تأسیس دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت ۱۷۰
- ۳-۵-۳- تعریف شخص روحانی ۱۷۱
- ۴-۵-۳- صلاحیت دادسرا و دادگاه ویژه روحانیت ۱۷۴
- پیگیری ۱۸۶

۱-۱- مقدمه

همانطور که می‌دانیم صلاحیت مراجع قضایی در رسیدگی به دعاوی اصل است و قانون‌گذار بنا به بعضی مصالح رسیدگی و بررسی بعضی از امور را در اختیار مراجع غیر دادگستری قرار داده است حال سوال این است که با وصف اجازه قانون‌گذار بر رسیدگی به بعضی از امور و دعاوی در مراجع غیر دادگستری (محاکم اداری) آیا می‌توان دعاوی و اموری که در صلاحیت خاص این مراجع است در دادگاه‌های دادگستری طرح گردد؟ و در صورت طرح آیا عدم صلاحیت مرجع عمومی داد استثنی در این خصوص مطلق است یا نسبی؟ برای تبیین این موضوع بدو ضرورت دارد مفهوم صلاحیت و انواع آن مشخص گردد.

با توجه به این که بعضی از افراد دارای شرایط شغلی و موقعیت اجتماعی خاص یا وضعیت روحی و روانی و جسمی خاصی هستند، از این رو باید مقررات ویژه‌ای در خصوص نحوه تعقیب، تحقیق، محاکمه و اجرای تدابیر کیفری و دادگاه صلاحیت داری که به اتهام آن‌ها رسیدگی می‌کند، وضع شود، که این موارد به اهمیت و ضرورت جایگاه اشخاص در تعیین مراجع قضایی می‌پردازد.

با توجه به این که جایگاه اشخاص (سن، موقعیت اجتماعی، شغل، شخصیت دینی) در تعیین مراجع قضایی اختصاصی در درجه اول اهمیت دارد، در این پژوهش در پی تبیین و مبنای صلاحیت شخصی هستیم و این که چه افرادی و در چه موقعیتی و در چه زمانی و در چه مرحله‌ای از ارتکاب جرم می‌توانند در صلاحیت و تعیین مراجع قضایی نقش مؤثری داشته باشند، مثلاً در بحث صلاحیت دادگاه ویژه روحانیت اصطلاح «روحانی»، شامل روحانیون از مذاهب

و ادیان رسمی، خواه تبعه ایرانی یا خارجی، خواه روحانی تبعه ایران مقیم ایران یا مقیم خارج می‌باشد یا خیر.